

Ljubljana, 8. 10. 2025

Skupna izjava za javnost reprezentativnih sindikalnih central:

Argumenti proti referendumu o pokojninski reformi

Reprezentativne sindikalne centrale, članice Ekonomsko-socialnega sveta, želimo ob začetku zbiranja podpisov za referendum proti spremembam pokojninske zakonodaje **jasno sporočiti, da ne podpiramo morebitnega referenduma in zbiranja podpisov zanj.**

Glede pokojninske reforme je bil **dosežen izjemno širok družbeni konsenz, tako med socialnimi partnerji** v okviru Ekonomsko socialnega sveta, kot osrednjega mesta, znotraj katerega se vodi socialni dialog predstavnikov delavcev in delodajalcev, **kot tudi medgeneracijski konsenz**, saj sta dogovor o reformi podprli tako Zveza društev upokojencev Slovenije in Sindikat upokojencev Slovenije, kot tudi Mladinski svet Slovenije in Dijaška organizacija Slovenije. Poudarjamo, da **pobuda za referendum temelji na neustreznih trditvah**, katerih namen je ustvariti zmedo glede prave vsebine pokojninske reforme, ključna posledica morebitnega padca pokojninske reforme pa bi bila ohranitev trenutne ureditve, ki je za veliko večino delavcev in bodočih upokojencev, upošteva vse dogovorjene rešitve, slabša od tega, kar prinaša pokojninska reforma.

V primeru padca pokojninske reforme na referendumu:

- **ne bi bilo dviga prejemkov najranljivejših skupin – invalidskih prejemkov, vdovskih in družinskih pokojnin, ki je predviden že z letom 2026;**
- **odmera za pokojnino bi ostala na 63,5% in se ne bi dvignila na 70%;**
- **ne bi bilo omogočeno povečanje odmernega odstotka za 3 odstotne točke za vsako leto dela nad 40 let za tiste, ki še nimajo izpolnjenega tudi starostnega pokoja za upokojitev;**
- **ne bi bila odpravljena omejitev uveljavljanja višjega odmernega odstotka za tiste, ki imajo več kot 3 otroke;**
- **ne bi bilo izplačila zimskega dodatka za upokojence.**

Poudarjamo, da so že danes delavke in delavci, ki so začeli delati zelo zgodaj, primorani delati več kot 40 let in to dejstvo se z morebitnim padcem pokojninske reforme ne bo spremenilo. S pokojninsko reformo **se možnost zniževanja starosti za zgodnji začetek dela premika iz 18 na 20 let**, kar pomeni, da bo po novem možno zniževanje upokojitvene starosti za vsa leta dela pred 20. letom in ne le za leta dela pred 18. letom. Posledično **ostajajo upokojitveni pogoji za osebe, ki so zgodaj pričele z delom (pred 18 letom), nespremenjeni!**

V letu 2024 je znašala povprečna upokojitvena starost novih uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja (brez uživalcev predčasne pokojnine in uživalcev z zavarovalno dobo s povečanjem) 61 let in 11 mesecev za ženske in 62 let in 10 mesecev za moške, kar pomeni, da realno **starostni pogoj 62 let ne odstopa od dejanske upokojitvene starosti, pri kateri se delavci že danes upokojujejo.**

Ključni dosežek pokojninske reforme je v tem, da **se ne zastruje splošni pogoji zahtevane delovne dobe, ki ostaja 40 let. Minimalna upokojitvena starost pa bo ob uveljavljanju osebnih okoliščin znašala 57 let za ženske in 58 let za moške! Enako kot je že danes!**

Reforma ohranja vse **spodbude za podaljševanje delovne aktivnosti (višji odmerni odstotek, izplačilo dela pokojnine) in jih širi na vse, ki podaljšajo delovno aktivnost po 40 letih dela, ne glede na to, ali so izpolnili starostni pogoji za upokojitev ali ne.** Poudarjamo tudi, da ostajajo **nespremenjeni pogoji za pridobitev poklicne pokojnine (gasilci, vojaki, policisti, rudarji in nekatere druge poklicne skupine) in se ti še vedno lahko (glede na osebne okoliščine) upokojijo najprej ob 53 letih starosti ali kasneje, enako kot velja tudi zdaj!**

Nespremenjeni ostajajo tudi bonus odmerni odstotki za vzgojo otrok, pri čemer **se odpravlja omejitev na koriščenje na največ 3 otrok.**

Na novo pa se s pokojninsko reformo daje možnost, da moški za služenje obveznega vojaškega roka namesto znižanja starosti uveljavljajo bonus odmerne odstotke. V tem pogledu se torej širi možnost uporabe služenja obveznega vojaškega roka.

V zvezi s podaljšanjem referenčnega obdobja poudarjamo, da se s tem **odpravlja neenakost** med zavarovanci, ki jim je bila ob različno vplačanih prispevkih odmerjena ista pokojnina ali ob istih vplačanih prispevkih odmerjena različna pokojnina, in se s tem **odpravlja možnost »optimizacije«** ki jo iznajdljivim posameznikom omogoča trenutna ureditev. Kljub temu, da bi zgolj podaljševanje referenčnega obdobja za posameznega zavarovanca lahko pomenilo nižjo pokojnino, bo zlasti **bistveno višji odmerni odstotek** ta negativni učinek več kot kompenziral, poleg tega pa se pri referenčnem obdobju ne bodo upoštevala več zgolj zaporedna leta, temveč **se bo od referenčnega obdobja odštelo 5 najslabših let, ki niso nujno zaporedna in bodo torej izločena posamezna leta z nižjimi prejemki, ne glede na to, kdaj je do takšnega odklona prišlo.** Dodatno bodo dejansko izločena tudi druga tipično slaba obdobja (dolgotrajne bolniške, nadomestila za brezposelne na zavodu za zaposlovanje, starševske odsotnosti,...), ker se bo **namesto denarnih nadomestil upoštevala polna plača pred nastankom takega primera.**

Da bo učinek takšne spremembe pozitivno vplival na odmero pokojnin so pokazale tudi simulacije, ki so bile izdelane za potrebe pogajanj o pokojninski reformi, narejene na vzorcu 400.000 posameznikov in posameznikov, zaradi česar ne dvomimo v te izračune. Predvsem pa je popolnoma nesporno, da **podaljševanje referenčnega obdobja ne bo imelo nikakršnega negativnega učinka na tiste, ki se jim pokojnina odmerja od najnižje pokojninske osnove (v tem trenutku torej za vse tiste, katerih plača znaša do slabih 1.900 EUR bruto).** Slednji bodo v celoti deležni učinkov zvišanja odmernega odstotka na 70%– njihova prva pokojnina, po izteku prehodnih obdobj, bo cca 11% višja kot do sedaj! Izračunov in dokazov, ki bi dokazovali nasprotno, do sedaj nismo videli in se z njimi seznanili.

Odločno zavračamo tudi trditve o realnem padanju pokojnin, ki naj bi ga prinesel nov način usklajevanja pokojnin, saj pokojninska reforma ohranja tako usklajevanje pokojnin z inflacijo, kot tudi usklajevanje pokojnin s rastjo plač, kar pomeni, da **bodo pokojnine realno še naprej rasle** ali vsaj ohranjale realno vrednost, drži pa, da bi utegnili biti zaradi nove formule rast pokojnin v primeru inflacije, ki bi bila nižja od rasti plač, nekoliko počasnejša. Ob tem je potrebno poudariti, da bo **sprememba na področju usklajevanja pokojnin še nadaljnjih 10 let zgolj minimalna** pri čemer se ohranja možnost izredne uskladitve pokojnin in redno spremljanje učinkovanja spremenjene formule za usklajevanje v okviru Ekonomsko-socialnega sveta.

Posebej poudarjamo, da **bi s padcem pokojninske reforme upokojenci izgubili tudi zimski dodatek (s prvim izplačilom že v letu 2025)**, ki je nova pravica in ki zlasti v prvih desetih letih po reformi, kljub drugačni formuli usklajevanja pokojnin, prinaša upokojencem višje prejemke, prav tako pa bi padla sistemska ureditev letnega dodatka.

Za razliko od vseh dosedanjih reform dogovorjena reforma **prinaša postopno uveljavitev, z dolgimi prehodnimi obdobji**, po izteku katerih bodo spremembe uveljavljene v celoti.

Ker se v zvezi z reformo pogosto omenja izenačevanje prispevnih stopenj med delavci in delodajalci, poudarjamo, da **stopnje prispevkov niso predmet urejanja v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju**. Ne glede na to, smo se ob pogajanjih za pokojninsko reformo ukvarjali tudi s tem vprašanjem, ter smo v sindikalnih centralah zagovarjali izenačitev in pravičnejšo porazdelitev tega bremena, ki bi imela pozitiven učinek na neto plače, hkrati pa bi nekoliko povečala strošek za delodajalca. Žal do dogovora o tem ni prišlo, vendar tudi če bi bil dogovor o tem dosežen, vpliva na prihodke v pokojninsko blagajno, zgolj ob razdelitvi trenutnega seštevka prispevkov delavca in delodajalca na pol, to ne bi imelo. Zato smo sprejeli odločitev, da izostanek dogovora o tej vsebini ne more pretehtati ostalih pozitivnih sprememb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Prepričani smo, da bi bili s padcem pokojninske reforme **zavarovanci prikrajšani za številne pozitivne spremembe**, saj bi obveljal trenutni sistem, ki je v mnogočem slabši. Predvsem pa smo prepričani, da v negotovih razmerah, v katerih se nahajamo in za katere ni videti, da bi se v kratkem stabilizirale, ni realno pričakovati novega dogovora o pokojninski reformi, ki bi bil za delavce in upokojence ugodnejši. Navsezadnje je bilo že v letu 2011 kot pogoj za upokojitev predlaganih 43 let pokojninske dobe (namesto 40 let, kar bo veljalo tudi v prihodnje). **Sindikalne centrale smo zato prepričane, da smo v danih razmerah dosegle najboljši možni dogovor o spremembah pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je v korist delavstva, mladih in upokojencev**, upoštevajoč tudi upokojitvene pogoje drugih Evropskih držav ter negotove in nepredvidljive globalne razmere.

Iz navedenih razlogov **sindikalne centrale referendumu ne podpiramo**, državljanke in državljane pa **pozivamo, da ne oddajajo podpisov v podporo referendumu**.

Andrej Zorko, predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

Branimir Štrukelj, predsednik Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije

Jakob Počivavšek, predsednik Konfederacije sindikatov Slovenije PERGAM

Evelin Tožbar, predsednica KNSS – Neodvisnost

Zdenko Lorber, predsednik SZS Alternativa

Matic Kastelec, predsednik ZDSS Solidarnost